

कीर्तिपुरवासी पहिलो पटक राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति दीलिप महर्जन पर्यटन राज्यमन्त्री

**‘जनताका लागि म क्वार्टरमा नगई
आफ्नै निवासमा बस्ने छु’**

कीर्तिपुर सन्देश /
कीर्तिपुरवासी पहिलो
पटक सभासद् दीलिप महर्जन
पर्यटन राज्यमन्त्रीमा नियुक्ति
हुनु भएको छ।

एकीकृत माओवादीका
केन्द्रीय सल्लाहकार एवं
कीर्तिपुरका सभासद् दीलिप
महर्जनलाई हिजो मंगलवार
पर्यटन राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति
हुनु भएको हो।

हिजो नै प्रधानमन्त्री डा.
बाबुराम भट्टराईको तर्फबाट
गोपिनियताको सपथ ग्रहण
गर्नु भएका राज्य मन्त्री
महर्जनले हिजो नै मन्त्रालयमा
पुगी पदभार सम्हाल्नु भएको

थियो। उहाँले सपथ ग्रहण
नेपालभाषामा गर्नु भएको थियो
दीलिप महर्जन राज्य मन्त्रीमा
नियुक्ति भएपछि हिजो नै कीर्तिपुर
वासीले कीर्तिपुर गेटदेखि
सांस्कृतिक बाजा गाजा सहित
ज्याली निकालिएको थियो। सो
ज्याली नयाँबजार, नगाउँ, पांगा
हुदै पर्यटन राज्य मन्त्री महर्जनको
निवास पांगा सहीदपथ सम्म पुगेर
सम्पन्न भएको थियो।

नव नियुक्त पर्यटन
राज्यमन्त्री दीलिप महर्जनले
कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिकसँग
कुरा गर्दै आफूलाई राज्य
मन्त्रीमा नियुक्ति भएको कुरालाई
सकारात्मक रूपमा लिंदै भन्नु

भयो। ‘ऐतिहासिक गौरव भएको
कीर्तिपुरलाई एकीकृत
माओवादीले ऐतिहासिक सम्मान
गरेको महसूस गरेको छु।’ उहाँले
एकीकृत माओवादीका अध्यक्ष
पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डलाई
कीर्तिपुरवासीले अत्याधिक मतले
विजय गराएको स्मरण गर्दै
प्रचण्डको प्रतिनिधिको रूपमा
आफूलाई जिम्मेवारी पाएको पनि

उहाँले बताउनु भयो। त्यसै गर
‘पर्यटन राज्य मन्त्री दीलिप
महर्जनले जनताको सेवा गर्नका
लागि पर्यटन राज्य मन्त्रीको
रूपमा जिम्मेवारी दिएको र
आफू जहिले पनि जनताको
साथमा रहने समेत बताउनु भयो
। उहाँले भन्नु भयो ‘आफू नेवा:
राज्य र संघीयताको पक्षधर
भएको र नेवा: राज्य संचालनका

लागि यो जिम्मेवारीले अनुभव प्राप्त
हुने छ।’ आफू पर्यटन मन्त्रालय
पुग्दा सो मन्त्रालयमा धेरै नै काम
गर्न बाँकी रहेको महसूस भएको
र आफूले सक्दो काम गर्ने समेत
बताउनु भएको थियो। एकीकृत
माओवादीको जातीय मोर्चा
एकीकृत नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति
मोर्चाका केन्द्रीय उपाध्यक्ष तथा
नेवा: स्वायत्त राज्य मन्का: परि

षद् कीर्तिपुरका सल्लाहकार समेत
रहनु भएका नव नियुक्त पर्यटन
राज्य मन्त्री दीलिप महर्जनले
आफू मन्त्री क्वार्टरमा नजाने र
जनताको सेवाका लागि आफ्नै
निवास पाँगामा बस्ने समेत
बताउनु भएको छ।

उहाँले पार्टीको आदेश
आएमा भने क्वार्टरमा जाने समेत
बताउनु भयो।

आउँदो २६ गते कीर्तिपुरमा मिनी मेला

कीर्तिपुर सन्देश /

लायन्स क्लब अफ कीर्तिपुरले यही कार्तिक
२६ गते शनिवारका दिन लायन्स क्लब कीर्तिपुर
मिनी मेलाका आयोजना गर्ने भएको छ। उक्त
कुराको यही कार्तिक १८ गते हिलसाइड होटलमा
एक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम गरी जानकारी दिइएको
थियो।

लायन्स क्लब अफ कीर्तिपुरका प्रेसिडेन्ट
लायन रविन्द्र बहादुर प्रधानको सभापतित्वमा
लायन राजेन्द्र महर्जनले संचालन गर्नु भएको
उक्त अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा कीर्तिपुरका विभिन्न
संघ, संस्था, महिला समुह, पर्यटन विकास समाज,
पत्रकारहरूको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

लायन संघर्षन् मानन्धरले सबैलाई स्वागत
गर्नु हुँदै कार्तिक २६ गते नै पीस पोष्टर
प्रतियोगिता हुने जानकारी दिनुभयो। निवर्तमान
डिस्ट्रिक्ट गभर्नर कैयामुद्दिनले संसारभरनै शान्तिको
कामना गर्दै "Children Know Peace"
शिर्षक दिएर चित्रकला प्रदर्शनी गर्न लागेको
बताउनु भयो। कीर्तिपुर नगरपालिकाका कार्यकार
णी अधिकृत कृष्णा कुमार निरौलाले विभिन्न
सामाजिक संघसंस्थासँग नगरको पर्यटन, विकास
निर्माण र सामाजिक कामको लागि हातेमालो

गरेर जान तयार रहेको जानकारी दिनुभयो।
उक्त मिनी मेला कीर्तिपुरको बाघभैरव परिसर
देखि लायक हुँदै उमामहेश्वर परिसर सम्म विभिन्न
कार्यक्रम गरि मनाइने छ। १. जनचेतना कार्यक्रम
/ स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रदर्शनी – मुटु रोग सम्बन्धी
शिक्षा तथा प्रवचन (डा. राजीव भण्डारी) –
डायबिटीज रोग (चिनी रोग) सम्बन्धी शिक्षा तथा
जानकारी

– पाठेघर रोग सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम (सुर
क्षित मातृत्व संजाल महासंघ नेपाल) – की.न.पा.का
महिला स्वास्थ्य सेविकाहरूको स्टल।

२. शिक्षा सम्बन्धी प्रदर्शनी – (SR PABSON,
PETSAN) कीर्तिपुर सामुदायिक विद्यालय
समिति, ३. लायन्स क्लब अन्तर्राष्ट्रिय डिष्ट्रिक्ट
३२५ ए, नेपाल स्तरीय पिस पोष्टर चित्रकला
प्रतियोगिता, कीर्तिपुर क्षेत्रका पर्यटकीय, धार्मिक
तथा सांस्कृतिक महत्वका स्थान हरूको बारेमा
जानकारी (कीर्तिपुर क्षेत्र पर्यटन विकास समाज),
४. फोटो प्रदर्शनी

– कीर्तिपुर क्षेत्रका धार्मिक, सांस्कृतिक, चाडपर्व
तथा जनजीवनसंग सम्बन्धीत फोटोहरूको प्रदर्शनी
(फोटो: लायन रविन्द्र बहादुर प्रधान), ५. स्थानीय
कलाकारहरूको कला प्रदर्शनी। बाँकी १० पेजमा

Wanted

Ujjwal Shishu Niketan Academy, a trusted school for
quality education, is looking for following energetic
and qualified personnel.

Post	Qualification
1. A preprimary teacher for Play Group	Dynamic, Sound English Personality with Montessori or Kindergarten Trainings
2. An assistance preprimary teacher for Play Group	Sound personality with fluent in English
3. A Primary English Teacher	Graduate majoring English

Interested candidates are requested to apply with
complete bio-date on or before 29nd, Kartik, 2068
Preference will be given for female candidates.

Ujjwal Shishu Niketan Academy
Sahidpath, Panga, Kirtipur. ph4330200

कानुनी सल्लाहकार
ज्ञानबहादुर महर्जन
प्रकाशक:
नजरराम महर्जन
सम्पादक
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रबन्धक
निरजमान सिंह
काठमाण्डौ जि. प्र. का दर्ता नं. २११-२०६७/०६८

व्यवस्थापन
भरत महर्जन, सनम श्रेष्ठ
फोटो पत्रकार
नविन जोशी
प्रेस: शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाण्डौ
कार्यालय: निम्बासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७
kirtipur_sandesh@live.com

हकरदेखि सभासद् हुँदै राज्य मन्त्री सम्म: दिलिप

वि.सं. २०१३ सालमा तत्कालिन विष्णुदेवी गाविस पाँगाको पाहुलीमा (हाल कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं. ९) एउटा सामान्य किसान परिवार मा बुबा दिल सिंह महर्जन र आमा लान: महर्जनको कोखबाट जेठा छोराको रूपमा जन्मनु भएको थियो। उहाँको दुई जना भाइहरू र एउटी बहिनी छन्। बालक कालदेखिनै जुभारु संघर्षशील व्यक्तित्व दिलिप महर्जनको बाल्यकाल पनि संघर्षमै बित्यो। घरको आर्थिक अवस्था कमजोर भएका कारण उहाँले पाँगाको जनसेवा स्कूलमा कक्षा आठसम्म मात्र अध्ययन गर्नुभयो।

बेलायती नाटककार सेक्सपियरले विद्यालयमा पाइला टेक्नु भएको थिएन। उहाँसँग कुनै विद्यालय वा विश्वविद्यालयको सर्टिफिकेट थिएन। तर सेक्सपियरले लेख्नु भएको नाटक मास्टर डिग्री पढ्नेहरूले अध्ययन गर्नुपर्छ।

त्यसैगरी विद्यालयको पढाइभन्दा पनि कीर्तिपुर पाँगाका दिलिप महर्जनले जीवनको संघर्ष र भोगाईबाट ठूलो शिक्षा हासिल गर्नु भयो। विद्यालय, क्याम्पसको कागजको सर्टिफिकेटभन्दा वास्तविक जीवनको सर्टिफिकेट महर्जनले हासिल गर्नु भएको छ। कुनै पनि काम सानो ठूलो हुँदैन। जस्तोसुकै काम पनि

अंगीकार गर्नुपर्छ भन्न मान्यता राख्नु हुने उहाँले परिआएको बेला खेतमा कोदालो चलाउनु भयो। सिकर्मी काम गरेर पनि जीवन यापन गर्नुभयो। उहाँले वि.सं. २०३५ सालतिर तत्कालिन कम्युनिस्ट पार्टी चौथो महाधिवेशनको सदस्यता ग्रहण गर्नु भै औपचारिक रूपमा कम्युनिस्ट आन्दोलनमा होमिनु भयो। पाँगाका युवाहरूलाई संगठित गर्न उहाँले वि.सं. २०३६ सालमा प्रगतिशील युवा क्लब र प्रगतिशील पुस्तकालय स्थापना गर्नुभयो।

२०३८ सालमा तत्कालिन रष्ट्रिय पंचायतको चुनाव बहिष्कार गर्ने क्रममा प्रहरी दमन भएपछि आफु बाध्य भएर केहि दिनका लागि भूमिगत हुनु परेको उहाँले जानकारी दिनु भएको छ। राजनीति गर्ने क्रममा २०४७ सालमा भएको स्थानिय निर्वाचनमा तत्कालिन वीष्णुदेवी गा.वि.स.को अध्यक्षमा निर्वाचित हुनुभएको थियो। सो क्रममा अध्यक्ष महर्जनले पाँगाको विकास निर्माणमा महत्वपूर्ण योगदान समेत गर्नु भएको थियो।

उहाँले नेपालभाषाको विकासको लागि 'नसना' साप्ताहिक पत्रिकाको हकर भएर पनि काम गर्नुभयो। महर्जनले २०५४ सालतिर सो

भूमिगतकै क्रममा भारतको विहार राज्यको पटनामा पार्टीको भूमिगत बैठकमा भाग लिन जाँदा भारतीय प्रहरीले गिरफ्तार गरी २६ महिना तत्कालिन पोलितब्यूरो अध्यक्ष कूल बहादुर के.सी.सँगै विहार जेलमा घिताउनु भयो। ०६२/०६३ सालको दोश्रो जन आन्दोलन सफल भएपछि उहाँ जेलमुक्त हुनु भै स्वदेश फर्कनु भयो।

साप्ताहिक पत्रिकाको हकर बनेर काम गर्नु भएको थियो।

तत्कालिन अवस्थामा चौ.म., मशाल र एकता केन्द्र एकीकृत भै नेकपा (माओवादी) गठन भए पश्चात उहाँ पनि माओवादीमा लाग्नुभयो। नेकपा (माओवादी)ले दीर्घकालिन जनयुद्ध शुरु गरेपछि उहाँ ०५७ सालमा भूमिगत हुनुभयो।

भूमिगतकै क्रममा भारतको विहार राज्यको पटनामा पार्टीको भूमिगत बैठकमा भाग लिन जाँदा भारतीय प्रहरीले गिरफ्तार गरी २६ महिना तत्कालिन पोलितब्यूरो सदस्य कूल बहादुर के.सी.सँगै विहार जेलमा घिताउनु भयो। ०६२/०६३ सालको दोश्रो जन आन्दोलन सफल भएपछि उहाँ जेलमुक्त हुनु भै स्वदेश फर्कनु भयो।

२०६४ को संविधान सभाको चुनावमा उहाँ एनेकपा (माओवादी)को समानुपातिक सभासद बन्नुभयो। हाल उहाँ संवैधानिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि समिति र संसदसभाको प्राकृतिक श्रोत साधन समितिमा बसेर काम गरिरहनु भएको छ। र हिजो मात्र पर्यटन राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति हुनु भएको छ।

विज्ञ समूह र विषयगत समिति

संविधानसभाका प्रमुख तीन दल र मधेसी मोर्चाका शीर्ष नेतहरू बीच ७ बुँदे सहमतिमा राज्य पुनर्संरचनाको सवालमा विज्ञ समुह गठन गर्ने भनी उल्लेख गरेको कुरालाई लिएर विज्ञहरूले साँच्चै राज्य पुनर्संरचनाको सवालमा मात्र विज्ञ समुह किन हो ? भनी प्रश्न उठाउन थालेका छन्।

के संविधानसभाका सबै विषयगत समितिका प्रत्येक विषय सर्व सहमतिबाट पारित भएको हो ? अहिले सम्म पनि विवादीत विषय भनीएको शासकिय स्वरूप र निर्वाचन प्रणालीका सवालमा किन विज्ञ समुह नचाहिने ? राज्य पुनर्संरचनाको सवालमा आयोग बनाउने भनी उल्लेख अन्तरिम संविधानमा भए पनि समयमै आयोग नबनाउने र संविधानसभाको राज्य पुनर्संरचना तथा राज्य शक्ति बाँडफाँट समितिबाट नेवा: स्वायत्त प्रदेश सहित पहिचानको आधारमा १४ वटा प्रदेश बनाउने भनी उल्लेख गरिसकेपछि अहिले आएर विज्ञ समूहको सुभावा अनुसार राज्य पुनर्संरचना गर्ने भन्नु कतिको उचित होला भनी प्रश्न उठ्नु स्वाभाविकै हो।

कतै राज्य पुनर्संरचना तथा राज्य शक्ति बाँडफाँट समितिको प्रतिवेदनलाई गोलमटोल गर्न र उल्टाउनका लागि विज्ञ समुह ल्याउन खोजिएको हो भने त्यसले ठूलो समस्या ल्याउन सक्ने अवस्था छ। किन कि आदिवासी जनजातिहरूले विज्ञ समुह षडयन्त्रको लागि ल्याइएको र आफूहरूको अधिकार सुनिश्चित नभए, राज्य पुनर्संरचनाको प्रस्तावलाई उल्टाउने प्रयास भए जस्तोसुकै आन्दोलन गर्न पनि तयार रहेको चेतावनी समेत दिइसकेको अवस्था छ।

अतः अहिले आएर अरु विषयका लागि विज्ञ समुह नचाइने र उप समितिको नाममा सहमति गर्ने तर राज्य पुनर्संरचनाको सवालमा भने विज्ञ समुह चाहिने भनेको कतै ब्राम्हणवादी सोच हावी भएको र जातीय पहिचान, ऐतिहासिकता, निरन्तरताको आधारमा आत्मनिर्णयको अधिकार सहित, स्वायत्तता र स्वशासन भएको प्रदेशहरू निर्माण गर्न नहुने पक्षधर नेताहरू हावी भएको त हैन भनी प्रश्न उठ्न थालेका छन्।

यदि नेताहरूले जनताको भावनालाई बुझ्न सकेन भने अवश्य पनि त्यसले देश र जनताको लागि हित नगर्न सक्छ भन्ने कुरा बुझ्नु जरूरी रहेको छ।

भंगः लाइम्ह ग्वंगः

सिमसिम माहाराजया पालनिसें
न्यना तःगु दु मनूतय्सं
द्यः तुइमखु व ग्वंगः महायेकं
वसिबै पूवनी ग्वंगः हायेका जक

थःतः जक फाइदा जुइगु जूसा
थःथःहे खिचा ल्वायेथें ल्वाइपिं
थःगु दे ध्वःग्यूसां मतलव मदुपिं
थःजक ज्यूसा सुंहे म्वाःपिं

अयजुयाला थौंकन्हय् भुलाय्गां न्यइपिं
जिमित नं बच्छि अधिकार माः धाइपिं
छेंजक मखु तिनख्यलय् च्वना
ल्हवल्हव ब्वाना भण्डा ज्वनीपिं

वःगु वन थन च्वंगु च्वन
आर्वील खुनु छं वाचायेके माल
म्वाःमदुगु कु विचाः मयाःसे
थःगु स्वार्थ त्वःते माल

वैज्ञानिक युगय् ह्युपाः वल
घरियगु नं विकास जुम
मनं तुना जक स्वयेमा थन
रिमोटमा भरं स्वये देगु जुल

ऐला थ्व छुहे मल्लासां तवि
थ्वं काःमथें घेघे घुला जुइपिं
न्ह्यःमवःसां न्ह्यःसः वयेका
ग्याःपिंल ला सातु हे काइपिं

न्ह्याःगु नयाःसां जायेकेमाः भंगः
अले छाये मलाइ इमिसं भंगः
स्व स्वथाय् त धापलां ख्याः
दनेमाल अन भीसं अंगः

खः नं खः थ्व ध्रुव सत्य खः
ग्वंगःहाःसां थौंकन्हय् द्यः तुयू मज्ज
मेखुंचाला छु ब्वाइलर जक हाःसां
सन्ध्या इलय् नं द्यः ख्यूमज्ज

पापी थ्व भीगु नुगल स्वैपिं
अन्धविश्वासय् विश्वास याइपिं
मिखा तिसिना द्यः खनीपिं
च्यः भ्वातिं यानातःसां छुहे मस्युपिं

थौं कन्हय् ला ख्येजक दयेमाः
खासा मय्यूसां खाचा थ्वयेकी
कुकुमाखा द्रव्ये गन कावने आ
पाइन्त सिना सारी न्ह्यानाच्वपिं

न्यांखुं भंगःचा तपास्या च्वनेथें
सत्य भशम धकाः पाफिनाः च्वन
थः गन कतः गन व कुर्सि च्वन
अले वैगु मिखां छु हे मखन

ज्यान स्वया थःगु प्राण स्वया
अव्वः थःगु देशयात मायाया
मायां ब्यूगु व विष हे जूसां
अमृत खः धकाः सम्भे या

साहित्य

— रमेशमान महर्जन

थौनिसें जिं जि धायेमखु
भी भी धकाः वनेगु जुल
देश भिंसा जक भी भिनी
आः जिं भंगः लाये मखु

आः जि भंगःलाइम्ह ग्वंगः मखु
मभिंगु लैय् जिं पलाः तयेमखु
आः तुथी च्वम्ह ब्यांचारथें जुयाः
तिंतिं न्ह्याः लखे स्वयेमखु

सानुराजा शाक्य

सानुराजा शाक्यज्यूको नेपालभाषामा लेखिएको पुस्तक “नेपालभाषा आन्दोलन” (भाषिक समान अधिकारदेखि नेवा: र राज्यसम्म) अध्ययन गर्दा नेपालभाषा आन्दोलन सम्बन्धि धेरै कुराहरू जान्ने मौका पाएँ। उक्त पुस्तकमा रहेका केही शिर्षकका लेखहरू नेपाली भाषामा पनि अनुवाद गरी पाठक समक्ष राख्न आवश्यक ठानी लेखकको अनुमतीमा मन्तराद्वारा अनुवादित यो अनुवाद प्रकाशित गरिएको छ-संपादक)

ने.सं. १०८५ सालको

भाषा आन्दोलनको

दौरानमा कम्युनिष्ट

विचारधाराका एक थरि

का साथीहरूले आफ्नो

विचारधारा लादने र

सशस्त्र संघर्षको कुरा

उठाएपछि यो आन्दोलन

शिथिल भयो। मृत

अवस्थासम्म पुग्यो,

किनभने यो एउटा

विचारले अर्को विचार

धाराका साथीहरूले साथ

दिएन।

नेवा: आन्दोलनको राजनैतिक सम्बन्ध

भूमिका

नेपालभाषा आन्दोलन विशुद्ध साहित्यिक र भाषिक गतिविधि मात्र हो भन्ने पहिलेदेखिको धारणा रहिआएको छ। राजनैतिक आन्दोलनको नै एक खण्डजस्तै भाषा आन्दोलनलाई लिने गरिएको छैन। नेपालभाषामा लेखिएको कारणनै राणाकालमा योगवीरसिंह, फत्तेबहादुर सिंह, चित्तधर हृदय र सिद्धिचरण श्रेष्ठहरूले जेलनेल र राजकाज मुद्दा पनि खेपेर कैद, जन्मकैद र सर्वस्वहरणको सजाय भोगेर कालकोठरीमा बस्नुपऱ्यो। त्यसबेला नेपालभाषामा लेख्नुलाई पनि राजद्रोहको रुपमा लिने गर को देखिन्छ। उहाँहरूमध्ये चित्तधर हृदयज्यूले लेख्नु भएको साहित्यमा सरकार प्रति खासै आपत्तिजनक कुरा थिएन तैपनि नेपालभाषामा लेखेकै कारण चित्तधर हृदयलाई बाढवर्षको, सिद्धिचरणले क्रान्तिको कुरा लेख्यो भनेर अठारह वर्षको कैद र उहाँहरूको लेख संकलन गरेर भारतबाट नेपालभाषाको नेपाली विहार पुस्तक प्रकाशित गरेको अभियोगमा फत्तेबहादुर सिंहलाई जन्मकैद र सर्वस्व हरणको सजाय

दियो। उहाँहरू सबैजनालाई लेख्न प्रोत्साहन दिएको भनेर योगवीर सिंहलाई जन्मकैद र सर्वस्वहरणको लागि सिफारिस भएको थियो।

तर प्रधानमन्त्री जुद्धशमशेरले योगवीरसिंहलाई म चिन्छु उसले त्यस्तो काम गर्दैन भनेर योगवीरसिंहको सजाय बदर गरिदियो। तर उहाँहरूले कहिले पनि भाषा आन्दोलनलाई नागरिक अधिकारसँग सम्बन्धित छ भनेर बुझेको देखिदैन।

नेपालभाषाको कुनै पनि गतिविधिलाई राणाकालदेखिनै राजनैतिक रुपले हेरेर दमन गर पनि नेवारहरूको बीचमा नेपालभाषाको सेवा गर्नु नै धर्म हो भन्ने विचारले ठाउँ लिइर खेको देखिन्छ।

राणा शासनको अन्तिम समयमा नेवार चाडपर्वमा राजनीतिक नारा उठेको देखिन्छ। जुन पछि गएर परम्पराको रुपमा निरन्तरता लियो। वि.सं. २००४ सालमा सत्याग्रह आन्दोलन सकिएपछि पद्म शम्शेरले नेपालको वैधानिक कानून २००४ घोषणा गरिसकेपछिको गथांमुगल

पर्वमा गथांमुगः फाल्गुनै लैजाँदा नयाँ किसिमको नारा घन्क्यो ‘ओमशान्ति जय नेपाल’। यो नेवार चाडपर्वमा नेवारहरूले राजनीतिक नारा उठाएको भएतापनि यसको सिधा सम्बन्ध नेवाः आन्दोलनमा परेको देखिन्छ।

वि.सं. २००७ साल पछि नेपालभाषा आन्दोलन शुद्ध साहित्यिक, नेपालभाषा जिवित राख्नुपर्छ, भाषा सेवा गर्नुपर्छ भन्ने भावनामामात्र सिमित भयो। नेपालभाषा आन्दोलनमा रहेका नेवाः अगुवाहरू विभिन्न राजनीतिक विचार र संगठनसँग सम्बन्धित भएतापनि नेपालभाषा आन्दोलनमा आउँदा ढोका बाहिर जुत्ता फुकाएर आएभै र राजनीतिक विचार छाडेर आउनुपर्छ भन्ने विचार पछिसम्म रहिरह्यो। नेपालभाषा आन्दोलनमा रहेका नेवाः अगुवाहरू आफै विभिन्न विचार र राजनीतिक संगठनमा आवद्ध रहेकाहरू हुन।

भाषिक अधिकार भनेको प्रजातान्त्रिक आन्दोलनको नै एउटा खण्ड हो भन्ने नेपालभाषा मंकाः खलःको स्थापना पछि मात्र बुभ्यो। नेपालभाषा मंकाः खलःको स्थापना गरेर नागरिक अधिकारको रुपमा भाषा जाति समान अधिकार चाहिन्छ भन्यो। मंकाः खलः स्थापना गर्दा उठाएको नौवटा माग मध्ये भाषा जातिको समान अधिकार चाहिन्छ भनेर उल्लेख गरिएको छ। नेपालभाषा आन्दोलनलाई राजनीतिक ढंगले हेर्ने दलीय र राजनीतिक विचारसँग हेर्नु हो भन्ने भ्रमको कारण नेपालभाषा आन्दोलनमा राजनीतिक विचार लाई बहिस्कर्त गरेको हो। नेपालभाषा आन्दोलनको विभिन्न कालखण्डमा आन्दोलन असफल हुनुका कारण भाषामा राजनीतिले

वि.सं. २००७ साल पछि नेपालभाषा आन्दोलन शुद्ध साहित्यिक, नेपालभाषा जिवित राख्नुपर्छ, भाषा सेवा गर्नुपर्छ भन्ने भावनामामात्र सिमित भयो। नेपालभाषा आन्दोलनमा रहेका नेवाः अगुवाहरू विभिन्न राजनीतिक विचार र संगठनसँग सम्बन्धित भएतापनि नेपालभाषा आन्दोलनमा आउँदा ढोका बाहिर जुत्ता फुकाएर आएभै राजनीतिक विचार छाडेर आउनुपर्छ भन्ने विचार पछिसम्म रहिरह्यो। नेपालभाषा आन्दोलनमा रहेका नेवाः अगुवाहरू आफै विभिन्न विचार र राजनीतिक संगठनमा आवद्ध रहेकाहरू हुन।

प्रवेश गरेको भनेर वि.सं. २०२२ सालको भाषा आन्दोलनलाई उदाहरण दिने गरेको छ।

भाषा आन्दोलनलाई राजनैतिक आन्दोलनको रुपमा लैजाने र भाषा आन्दोलनलाई एउटा राजनैतिक विचारले प्रभावित गर्न खोज्नु एउटै होइन। ने.सं. १०८५ सालको आन्दोलन उत्कर्षमा पुगेको बेला त्यस आन्दोलनमा विभिन्न राजनैतिक विचारधारा भएका नेवारहरूको सहभागिता थियो। भाषामा राजनीति प्रवेश भएपछि २०२२ सालको नेपालभाषा आन्दोलन बिग्यो। भाषामा वामपंथी राजनीति प्रवेश भएको कारण यो नेपालभाषा आन्दोलन शिथिल भएको प्रेमबहादुर कसाःको विचार हो – ने.सं. १०८५ सालको भाषा आन्दोलनको दौरानमा कम्युनिष्ट विचारधारका एक थरिका साथीहरूले आफ्नो विचारधारा लादने र सशस्त्र संघर्षको कुरा उठाएपछि यो आन्दोलन शिथिल भयो। मृत अवस्थासम्म पुग्यो, किनभने यो एउटा विचारले अर्को विचारधारका साथीहरूले साथ दिएन। सरकारले पनि दमन गर्ने बाटो

पायो। त्यसैले भाषामा राजनीति ल्याउनै हुँदैन। जवसम्म भाषाको कुरामा सबैजना एक धिक्का हुँदैन तवसम्म भाषा आन्दोलन पूरा हुँदैन भन्ने मलाई विश्वास छ।

राजनीतिक विचारधाराका मानिसहरू यो आन्दोलनमा आएर आन्दोलनले गति लिएको पनि देखिन्छ। ‘वामपंथी विचारका शान्तदाश मानन्धर प्रवेश गरेर यो आन्दोलनलाई हात समातेर दगुराएको भै हुतुतु दौडाउनु भयो। .... नेपालभाषालाई रेडियो नेपालले ठाउँ नदिएको विरोधमा भएको साहित्य सम्मेलनको स्वरुप चीनको सांस्कृतिक आन्दोलन र राजनीतिमा फेरियो। .... भाषा र साहित्य विकास गरेर जीवन्त राख्ने कार्यक्रमलाई परिवर्तन गरेर चीनको सांस्कृतिक आन्दोलनको विषयलाई बलियोसँग समातेर विद्वानहरू जनताहरूलाई उपदेश दिने नियतले मञ्चमा उभिने भए। उहाँहरूको कार्यक्रमले कति न काम भएकोजस्तो वर्षभरिसम्म सम्मेलन गर्नेभनेर टोल टोलमा, चोक चोकमा, बहाल बहालमा अनि गाउँ गाउँमा भएको साहित्य सम्मेलनलाई विदा दियो -शाक्य, ११०७:५-६) क्रमशः

विश्व नेवा: सम्मेलनको लण्डन

घोषणा पत्र

विश्व नेवा: दबू (World Newa Organization) को आयोजनामा गत कार्तिक १२ गतेदेखि १४सम्म बेलायतको राजधानी लण्डनमा पहिलो विश्व नेवा: सम्मेलन भएको थियो। उक्त सम्मेलनले अध्यक्षमा डा.बालगोपाल श्रेष्ठलाई चयन गर को थियो। सम्मेलन पछि पाँच बुँदे घोषणा पत्र जारी गरेको छ।

उक्त घोषणा पत्रमा नयाँ संघीय नेपालमा नेवारहरूको अलग्गै स्वायत्त र स्वशासित प्रदेश पनि निर्माण गर्नु पर्छ भनेर नेवारहरूले चलाउँदै आएको आन्दोलनमा आफूहरूले पनि सक्रो योगदान दिने प्रतिवद्धता जाहेर गरेको छ। नेपालको हरेक प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्दै आएका नेवारहरूको लागि नेपालभित्र अग्राधिकार सहितको अलग्ग नेवा: स्वायत्त स्वशासित राज्य हुनुपर्ने माग पनि गरिएको छ।

नेपाल सरकारले अनुमोदन गरि सकेको अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन (ILO) महासन्धि १६९ नेपालको कानून सरह भइसकेको हुँदा यसको धारा २८.१ अनुसार आदिवासी जनजातिलाई आ-आफ्नो

मातृभाषाबाट शिक्षा लिने व्यवस्था र धारा २८.३ अनुसार आदिवासी जनजातिको भाषा संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने दायित्व राज्यको भएको हुँदा नेपाल सरकारले यो काम यथाशिघ्र गर्नु पर्छ।

आदिवासी नेवारहरूको आदिभूमि काठमाडौँ उपत्यकाको वातावरण दिनप्रतिदिन विग्रिदै गएको र त्यसले गर्दा विश्व सम्पदा सुचिमा परेका यहाँका सांस्कृतिक सम्पदाहरू न्हास हुँदै गैरहेकोले त्यसको संरक्षण र संवर्द्धन गरेर आफ्नो अन्तर्राष्ट्रिय जिम्मेवारी पूरा गर्न राज्यसँग माग गरेको छ।

नेपाल सरकारले नेपाल संवतलाई सरकारी क्यालेण्डरमा राख्ने भनेर यसपाली गरेको निर्णयलाई स्वागत गर्दै घोषणामा सदियौँदेखि नेपालमा लागु गरिराखेको विक्रम संवतलाई हटाउन पनि माग गरेको छ।

घोषणाको अन्तमा विश्व नेवा: संगठनको उद्देश्य पूरा गर्नको लागि विश्वभरि १३० वटा राष्ट्रमा छरिएर रहेका नेवारहरूलाई संगठित हुन पनि अनुरोध गरिएको छ।

ज्ह्युप्यां छाद्याय लसताय् स्वकुमियिदिगु ह्याप कथं ह्याव्वां छुक्कः
अतिकं लोकह्वाःगु ऐतिहासिक पूयाःप्याखं

लाखें क्वःथेंगु

चवमि निर्देशक
सत्यमोहन जोशी शुभ 'शान्ति' बज्राचार्य

न्यव्वया
नेपालभाषा एकेदमि प्याखं दबू

थाय्: नेपालभाषा एकेदमि
च्यामासिम, किपू

न्हि : २०६८ मंसिर ३ व १० गते शनिवा:
न्हिमिया १२ व ३ ताःइलय्

टिकटया कुः ५००।- २००।- १००।- व ५०।-

टिकट दइगु थाय् :

जुजिक च्याइस, किपू •ए टीम भिजन डिजिटल फोटो स्टूडियो •सम्बत फोटो स्टूडियो, पांगा
• कालिमाटी गहना गृह, कालिमाटी

नेपाली भाषाको माध्यमबाट नेपालभाषा सिक्नौं

नेपालभाषा ————— नेपाली भाषा

छु जुल ? - के भयो ? जि यैय् च्वच्वना -
 खँ छु ख ? - कुरा के हो ? म काठमाडौंमा बसिरहेछु ।
 हाकनं लिपा नापलाये - छु धयादीया ? -
 फेरि भेटौंला । के भन्नुभयो ?
 कन्हय् नापलाये - जिं छु मधया -
 भोलि भेटौंला । मैले केही भनिन ।
 न्यनाहःगु दु धयाब्यू - थ्व छु खः ? -
 सोधेको छु भनी दिनु । यो के हो ?
 फ्यतुना दिसँ- थ्व सफू खः -
 वस्तुहोस यो पुस्तक हो ।
 धन्दा कयादीम्बा:- व छु ख ? -
 धन्दा लिनुपर्दैन । यो के हो ?
 भाया दीगलिं सुभाय् - व छँ खः - त्यो घर हो ।
 आउनुभएकोमा धन्यवाद । आः जिं छु यायेगु ?
 छिगु नां छु ? - अब मैले के गर्ने ?
 तपाईंको नाम के हो ? छि भासाँ ज्यू -
 जिगु नां नरेश खः - तपाईं गए पनि हुन्छ ।
 मेरो नाम नरेश हो । छित छु माल ?
 छँ गन थें ? - तपाईंलाई के चाहियो ?
 घर कहाँ नि ? किरण छँ दु ला ?
 गन च्वनादिया ?- किरण घरमा छु कि ?
 कहाँ वस्तुहुन्छ ? जिं मस्यू -मलाई थाहा छैन ।
 जिगु छँ असनय् खः । - गन वनेत्यना ?
 मेरो घर असनमा हो । कहाँ जान लागनुभो ?

वडा नं. ३ क चौथो की.न.पा वडास्तरीय वास्केटवल च्याम्पियन बन्न सफल

नवीन महर्जन

कीर्तिपुर खेलकुद विकास समाजद्वारा नव वर्ष नैसं.११३२ दिपावली तथा छठ पर्वको उपलक्ष्यमा आयोजित चौथो कीर्तिपुर नगरपालिका व्यापी वडास्तरीय वास्केटवल प्रतियोगिताको च्याम्पियन वन्न वडा नं. ३ क सफल भएको छ । उपाधिको लागि गत कार्तिक १९ गते शनिवार भएको फाइनल खेलमा डिफेन्डिङ्ग च्याम्पियन वडा नं. १७ लाई ६३-५४ स्कोरले हटाई वडा नं. ३ क च्याम्पियन भएको हो । वडा नं. ३ क र वडा नं. १७ बीच निकै कडा प्रतिस्पर्धा भएको थियो । जितको लागि वडा नं. ३ क का र

अजन महर्जनले महत्वपूर्ण १७ स्कोर को योगदान पुऱ्याएको थियो । र अजन महर्जन यस प्रतियोगिताको उत्कृष्ट खेलाडि पनि घोषित भएको थियो ।

फाइनलमा पुग्न वडा नं. ३ क ले क्वटरफाइनलमा वडा नं. २ लाई त्यसैगरी सेमिफाइनलमा वडा नं. ३ ख लाई पराजित गरी फाइनलमा पुगेका थिए । त्यसैगरी वडा नं. १७ ले क्वटरफाइनलमा वडा नं. ४ लाई सेमिफाइनलमा वडा नं. १ क लाई हराई फाइनल यात्रा तय गरेका थिए । स्मरणरहोस वडा नं. ३ कल र वडा नं. १७ समूह क मा परेका दुई

टिम हुन भने उद्घाटन खेल पनि यी दुई टिम बीचै भएको थियो र उक्त खेलमा पनि वडा नं. ३ क ले नै जित हासिल गरेको थियो ।

फाइनल खेल पश्चात एक समारोह बीच समाजका अध्यक्ष प्रदिप महर्जनको सभापतित्वमा पुरस्कार वितरण कार्यक्रम भएको थियो । अतिथि प्रा. डा. शिवशरण महर्जन तथा अतिथि अन्तर्राष्ट्रिय रेफ्री र अजकुमार महर्जनले ट्रफी, मेडल एवं प्रमाणपत्र वितरण गरिएको थियो । यस प्रतियोगितामा सर्वाधिक स्कोर वडा नं. १७ का सिद्धार्थ महर्जनले कूल ११३ स्कोर गरेका थिए । यस

प्रतियोगिताले गर्दा यस क्षेत्रमा वास्केटवल खेलमा नयाँ नयाँ युवा खेलाडि, अफिसियलहरू उत्पादनमा टेवा पुगेका छन् ।

सार्थ युवा वर्गमा खेलकुदको महत्व र अनुशासीत बन्न पनि सहयोग पुगीराखेको छ ।

यो प्रतियोगिता कीर्तिपुर सामुदायिक वास्केटवल कोर्टमा भएको हो ।

रोटरी लायन्ड सट जर्मनीद्वारा जनसेवालाई कोठा हस्तान्तरण

कीर्तिपुर सन्देश /

पाँगा कीर्तिपुरस्थित जनसेवा उच्च मा.वि.को दोस्रो तल्लामा र हेको चार वटा कोठाहरू नीलो, हरियो, पहेँलो र रातो रंगको नाममा बनाइएका कोठाहरू मध्ये तीनवटा कोठाहरू पहिले नै हस्तान्तरण गरि सकेको र बाँकी रहेको रातो रंगको कोठा रंगोरगन गरी गत १८ गते एक कार्यक्रम गरी Rotary Land Shut Germany President Amur ले विद्यालयलाई हस्तान्तरण गर्नु भयो । उक्त अवसरमा अम्युर ले जनसेवा उच्च मा.वि.को कामलाई सराहना गरी आफूहरूको लगानी ठिक ठाउँमा प्रयोग भएकोमा खुशी व्यक्त गर्नुभयो ।

प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जनले विद्यालयको भौतिक विकासमा सहयोग गर्नु भएका सबैलाई धन्यवाद दिनु हुँदै पछि पनि निरन्तर सहयोग पाइर हने अपेक्षा गर्नुभयो । विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष माधवलाल महर्जनले सरकारी विद्यालय भएतापनि स्थानीय जनसहयोगले बनेका खेलकुद मैदानबारे जानकारी दिनुहुँदै दाताको रकमको पूर्ण सदुपयोग गर्ने वचनबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । उक्त अवसरमा डा. चन्द्रलेखा तुलाधर ले पाहुनाहरू र जनसेवाको बीच सम्बन्ध अझ गहिरो होस भनेर मित्रताको व्याण्ड वितरण गर्नु भएको थियो भने पाहुनाहरूलाई नेपाली ढाका टोपी पनि लगाइएको थियो ।

हार्दिक बधाई

कीर्तिपुरवासी एकीकृत नेकपा (माओवादी)का सभासद् दीलिप महर्जन पर्यटन राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति हुनु भएकोमा हार्दिक बधाई दिदै उहाँको कार्यकालको सफलताको कामना गर्दछौं ।
पाँगा माध्यामिक विद्यालय
 पाँगा, कीर्तिपुर-८

हार्दिक बधाई

यस विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पूर्व सदस्य, पूर्व सल्लाहाकार एवं शुभचिन्तक कीर्तिपुरवासी सभासद् दीलिप महर्जन पर्यटन राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति हुनु भएकोमा हार्दिक बधाई दिदै उहाँको कार्यकालको सफलताको कामना गर्दछौं ।
 व्यवस्थापन समिति तथा स्कूल परिवार
जनसेवा उच्च मा. वि.
 पाँगा, कीर्तिपुर १२, फोन ८३३०८८०

सिष्टमेटिक सहकारीमा नयाँ नेतृत्व

कीर्तिपुर सन्देश /

गत कार्तिक १९ गते शनिवार भएको बाह्रौं साधारण सभाले सिष्टमेटिक सेभिङ्ग एण्ड क्रेडिटभ कोअपरेटिभ लिमिटेडको नयाँ नेतृत्व चयन गरेको छ ।

संस्थाका कोषाध्यक्ष स्वर्णिग धन महर्जनको स्मृतिमा एक मिनेट मौन धारण गरी श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै सुरु भएको सभा अध्यक्ष लोकलाल महर्जनको सभापतित्व र हिरा बहादुर महर्जनले संचालन गर्नु भएको पहिलो उदघाटन सत्रमा स्वागत मन्तव्य राख्नु हुँदै उपाध्यक्ष मर्जिमान महर्जनले सहकारीको अर्थ हो एक आपसमा सहयोग गर्नु । वचत गर्नु व्याज लियो यतिमात्र सहकारीको काम होइन । आ-आफ्नो व्यवसाय, उद्योग कसरी अगाडि बढाउने भन्ने

विषयमा छलफल गर्न पनि हामी यहाँ उपस्थित भएका हौं । अध्यक्षको वार्षिक प्रतिवेदन दिने क्रममा लोकलाल महर्जनले नयाँ नेपालको नेपाल सरकारले नयाँ सहकारी दर्ता गर्ने प्रकृयाको थालनी पश्चात सहकारी संस्थामात्र २५ हजार दर्ता भैसकेको छ । जसले गर्दा एकातिर देशमा सहकारीमय वातावरण सृजना भएको छ भने अर्कोतिर सहकारीहरूमा अत्यधिक प्रतिस्पर्धाको वातावरण सृजना भएको छ । त्यसैले हामीले समयानुसार कदम चाल्नु पर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिनु भयो ।

ज्ञान बहादुर महर्जनले संस्थाको आ.व.०६७/६८ को आय व्ययको आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नु भयो । गत वर्षसम्म शेयरपूजी रु.६४,९२,२००/- रहेकोमा निक्षेप संकलनको अनुपातमा शेयरपूजी

कम भएकोले बृद्धि गरी हाल रु.९२,५३,७००/- पुगिसकेको जानकारी दिनुभयो । ३४० जना सदस्यहरूमा निक्षेप संकलन तथा कर्जा लगानी भैरहेको पनि बताउनु भयो ।

संस्थाको **निक्षेप संकलन**

१. दैनिक वचत- रु. ४९,६०,८६९ /
२. मासिक वचत- रु. ९३,४८,३९३ /
३. ऐच्छिक वचत- रु. ९,९३,५२,९७४ /
४. मुद्रति वचत- रु. २६,८८,६३५ /

कर्जा लगानी- व्यापारिक कर्जा रु. ६,७८,६४,२२९/- हायर पर्चेज- रु. ९,२७,८०९/- विविध कर्जा- ३९,९६,९९५/- रहेको छ । आ.व.०६७/०६८ मा कर पछि कूल रु. ८,७३,५८७/- नाफा आर्जन गर्न सफल भएको सहर्ष जानकारी गराउनु भयो । उद्घाटन सत्र पछि भएको बन्द सत्रमा

७ सदस्य संचालक समिति र विभिन्न समितिहरूका पदाधिकारीहरूको सर्वसम्मतिबाट चयन भएको छ । संचालक समिति :-

अध्यक्ष-हिराबहादुर महर्जन, उपाध्यक्ष-मर्जिमान सिंह, सचिव-केशरमान महर्जन कोषाध्यक्ष- ज्ञान बहादुर महर्जन, सदस्यहरूमा केशमान महर्जन, नरेश मान सिंह डंगोल, श्रीमती गंगा महर्जन, सल्लाहकार समितिमा लोकलाल महर्जन, रमेशमान महर्जन, श्रीमती नन्दकुमारी

महर्जन, मदनकुमार महर्जन, लेखा उपसमिति- संयोजक ज्ञान बहादुर महर्जन, सदस्य प्रकाश महर्जन, कृष्णभोला महर्जन ऋण उपसमिति-संयोजक केशमान सिंह, हरिभक्त महर्जन, ईश्वरलाल महर्जन, ऋण असुली उपसमिति -संयोजक केशरमान महर्जन, जीवन महर्जन, विष्णुहरी महर्जन, प्रेमबहादुर महर्जन रहनु भएको छ । निर्वाचित पदाधिकारीहरूलाई लोकलाल महर्जनले शपथ ग्रहण गराउनु भएको थियो ।

थुनुवाको डायरी-१७-

२०६७/०७/०१ सोमवार- बाह्रौं दिन

आज रातभरमा तीनचोटि पिशाव फेरे । हिजो भोज खाएर बेस्सरी पानी पिएको थिएँ त्यसैले हो कि ! विहान ४.५०मा आँखा खुल्यो । दिसा बस्न गएँ । दिसा बसिरहेको बेलामा नम्बर भयो भन्ने आवाज आयो । हतपत दौडेर आएँ । नम्बर लाग्नु भनेको कैदी/बन्दीहरूको गन्ति गर्ने बेला हो । त्यतिबेला आफ्नो बेडमा हुनुपर्छ नत्र सजायको भागीदार बन्नु पर्ने हुन्छ । त्यसैले बेडमा आएर आँखा चिम्ली बसिरहेँ । आँखा चिम्लीरहँदा मलाई निन्द्रा लाग्यो ।

विहान ६.१५बजे निन्द्रा खुल्यो । नित्यकर्म गरी चिया पिएर ओम शान्तिमा जाँदा अवेर भैसकेछु । मुर ली सुनेर कोठामा आएँ । डा. देवकाजी डंगालको नाममा एउटा पत्र लेखेँ । आज १० बजेनै भात खाएर आएँ । आज नाती निशान्त आउँछ भनेको थियो । उसलाई हेर्न मेरो मन लालायित भएको छ । त्यसैले त सावार् भन्दा व्याज प्यारो भन्छु ।

आज पनि हिजो जस्तै कैदी/बन्दीहरूलाई बाहिरै राखेर टिका थाप्न लगाइरहेको छु । विहानै देखि माईकबाट नाम बोलाइरहेको छु । आफ्ना मान्छे भेट्न आएकाहरू हाँसी खुशी भेट्न गैरहेका छन् । भेटेर कोशेली बोकेर हाँसिलो मुहार लगाएर फर्किरहेका छन् । कोही पनि भेट्न नआएकाहरू निन्याउरो मुख लगाएर बसिरहेका छन् । म पनि माईकबाट मेरो नाम बोलाउने प्रतिक्षामा छु । १ बज्यो तैपनि नाम बोलाएन । होटलमा गएर एक कप चिया पिएँ । बल्ल माईकबाट मेरो नाम बोलायो । गेटमा गएँ । छोरा आएको रहेछ । भेटेर कुराकानी भयो । नाती ल्याएको रहेनछ । मेरो मन खिन्न भयो । २.४५ बजे छुटेर आएँ ।

भान्सामा बसेर खाजा खाइरहेको थिएँ । फेरि माईकबाट मेरो नाम बोलायो । बाहिर गएर हेरेँ । भान्जा

रेणुलाल र छिमेकी नीलकण्ठ अमात्य आएका रहेछन् । कुराकानी भयो ।

“मेरो बारेमा गाउँमा के कस्तो प्रतिक्रिया छ ?” मैले सोधेँ ।

“के हुनु नि, तपाईंलाई मन नपर् । उनहरू खुशी भएका छन् । तपाईंलाई राम्ररी चिन्नेहरू कसैले पनि दोषी ठानेका छैनन् । तपाईंलाई षडयन्त्रपूर्वक फसाएका हुन भन्छन् ।” नीलकण्ठले भन्नुभयो ।

“जसले जे भने पनि तपाईंले त्यस्तो अपराध गर्नु भएको होला भनेर हामीले विश्वास गरेका छैनौं । तपाईं निर्दोष हुनुहुन्छ । सफाई पाएर छुट्नु हुन्छ भनेको छु ।” रेणुलालले भन्यो ।

“जब हामी जीवनमा सफल हुन्छौं तब सबैजना हाम्रा हुन्छन्, जब हामी जीवनमा असफल हुन्छौं तब को आफ्नो को पराई थाहा हुन्छ । यो मैले यहाँ थुनुवा जीवनबाट अनुभव हासिल गरेको छु ।” मैले भनेँ ।

हामी तीनैजना सँगै बसेर दुईटा फोटो खिचाएँ । एकछिन पछि छुट्टिएर आएँ ।

२०६७/७/२ मंगलवार

आज पनि ५.४५ बजे मेरो निन्द्रा खुल्यो । नित्यकर्म गरेँ । बाहिर ग्राउण्डमा घुम्न गएँ । होटलमा गएर चिया पिएँ । ओमशान्तिमा गएँ । आजकल ओमशान्तिमा जाँदा मनै आनन्दित हुन्छ । आज मेरो जिउ भारी छ । भोक पनि लागेको छ । बेलुका खाना खाएको चौध घण्टा भैसक्यो । भोक लाग्ने त स्वाभाविक हो ।

आज मेरो मनमा एउटा कुराले साह्रै उथलपुथल मचाइरहेको छ । हिजो कीर्तिपुरको मेरो छिमेकी नरबहादुर महर्जनको देहान्त भयो । हिजो छोरा मलामी गएर आएको भनेको थियो । उसको देहावशानको कुरा सुनेर मेरो मलाई दुःख लाग्यो । यो धरतीमा जन्म लिएपछि एकदिन सबैले मर्नुपर्छ । तर उसको मृत्यु समय नपुग्दै भयो । उसको

९४ वर्षकी बज्यै जिउँदै छिन । ७४ वर्षका आमाबा पनि जिउँदै छन । ऊ भने हद भए ५० वर्ष भयो होला । पहिले त रक्सी खाएर हिँड्थ्यो । अहिले रक्सी पनि खाँदैनन उसले । कालले उमेर हेर्दैन । उसलाई कसैले रोक्न सक्दैन । तैपनि मानिसहरू कहिल्यै मर्नु नपर्नेजस्तो घमण्ड गरेर हिँड्छन ।

छोराले आज नातीलाई लिएर आउँछु भनेको थियो । त्यसैले आज पनि दशैबजे खाना खाएर तयार भएर बसिरहेँ । नातीप्रति मेरो मनमा कति आशक्ति बढेको छ । माईकबाट तीन चोटि मेरो नाम बोलायो । मैले घडि हेरेँ ११.४५ भएको छ । म गेटमा गएँ । बाहिर छोरा र नाती बसिरहेको देखेर मेरो मन हर्षित भयो । मलाई उडेर जाउँ कि जस्तो लाग्यो । गेटमा बसिरहेका भाइ नाइकेहरूले आज पनि मलाई भयालमा राखेर भेट गर्न दिन लागेको थियो । मैले भनेँ, “हिजो अस्तित्वदेखि बाहिर भेट्न दिइसक्यो ।”

“तपाईं यहाँ आउनु भएको कति दिन भयो ?” गेटकिपरले सोध्यो ।

“एक महिना भैसक्यो ।” जे पर्ला पर्ला भनेर मैले झुठो बोलेँ ।

गेट खोलेर मलाई बाहिर पठायो । धेरैदिन पछि देखेर हो कि नाती त निकै ठूलो भैसकेजस्तो लाग्यो । मलाई देखेर नाती मुसुक्क हाँस्यो । त्यसपछि उसको मुहार मलीन भएर गयो । एक शब्द बोलेन । उसको बाल मस्तिष्कमा कस्तो प्रभाव पऱ्यो होला ? छोरासँग कुराकानी भयो । कुराको सिलसिलामा छोराले भन्यो, “हिजो ममी, ठूलीआमा र रामकुमारी भाउजू स्वयम्भुमा तपाईंको चिनो देखाउन जानु भएको थियो । तपाईंको अतित र अस्तित्व पाँगामा भगडा भएको कुरा सबै भन्यो । तर तपाईंको बन्दी जीवन बारै कुरै उठाएन । तपाईं कति दिन थुनामा बस्नु पर्ला भनेर ममीले सोध्नुभयो । यो

कुरा सुनेर चिनो हेर्ने मान्छे छक्क पऱ्यो । उसले दोहोर्‍याएर चिनो हेरेर भन्यो, “यदि यो चिनो उहाँको हो भने त उहाँले बन्दी जीवन बिताउनु पर्ने देखिदैन । शत्रु लागेर फसाएको होला । छिट्टै छुट्नु हुन्छ ।”

छोरासँग छुट्टिएर आएको एकछिन पछि माईकबाट फेरि मेरो नाम बोलायो । को आएको होला भनेर ठोकामा गएको त भान्जा सुनिल र भान्जी समीता आएका रहेछन् । कुराकानी भयो ।

“मेरो बारेमा कीर्तिपुरमा के प्रतिक्रिया छ ?” भान्जासँग सोधेँ ।

“ठूला मान्छेको ठूलै चर्चा छ । तपाईंलाई चिन्ने बुझ्ने मानिसहरूले कसैको षडयन्त्रमा फस्नु भयो भन्छन् । अरूहरूले अर्कै कुरा गर्छन् । मिश्रित प्रतिक्रिया छ ।” भान्जाले भन्यो ।

भान्जी समीताको आँखामा आँशु टलपलाएको देखेँ । उनको आँखामा आक्रोस देखियो । उनले भनिन्, “मामा तपाईंको आफ्नो छोरी नभएकोले छोरी मान्छे जति सबैलाई छोरी मानेर माया गर्नुहुन्छ । अर्काको रगतलाई आफ्नो ठान्दा आज यो हालतमा पुग्नुभयो । आइन्दा कोही टुहुरा, अवला, अनाथ भनेर माया नगर्नुस । जमाना अनुसार चलन सिक्नुस ।”

भान्जा भान्जीको कुरा सुनेर म नाजवाफ भएँ । मेरो मनमा लाग्यो रगतको नाता भनेको यस्तो हुँदोरहेछ । आज बेलुका म ओमशान्तिमा गइन । हिजो राती मैले सपना देखेको थिएँ । सपनामा ओमशान्ति गएको थिएँ । ओमशान्ति हलको ठोकामा सेतो पहिरन लगाएका मैले नचिनेका दुईजना मानिसले “तीन छाक मासु खाएर के ओमशान्तिमा आएको ? यहाँ आउने भए मासु छाडेर आउनु पर्छ ।” भन्यो आज पनि घरबाट मासु पठाएको छ । मैले तीन छाक नै मासु खाएको छु । आज नम्बर लाग्नु अगाडिनै सुतेँ ।

२०६७/७/३ बुधवार

आज विहान ६ बजेमात्र निन्द्रा खुल्यो । आज आकाशमा बादल हो वा कुहिरा हो लागेको छ । त्यसैले अलि जाडो महसुस भएको छ ।

आज खाना खाएर पुस्तकालय गएँ । त्यहाँ मुलुकी ऐन संग्रह लिएर पढेँ । मलाई लागेको अभियोग प्रमाणित भएमा एक वर्ष कैद र दश हजार रुपैयाँ जरिवाना तिर्नु पर्नेछ । आफूले गर्दै नगरेको कुरामा कसरी प्रमाणित हुन्छ ? आफूले गर्दै नगरेको अपराधमा कसरी सजाय हुन्छ ? म पुस्तकालयमा बसिरहेको बेला माईकबाट मेरो नाम बोलायो ।

म बाहिर गेटमा गएर हेरेको त छोरा बुहारी आएका रहेछन् ।

कुराकानीको क्रममा छोराले भन्यो, “१७ नं पुनरावेदनमा जानलाई वकिल सँग कुरा गरेर आएको ।”

“यहाँका साथीहरूले त १७ नं भनेको जिल्ला सदर नम्बर भन्छन् । १७ नं.ले धेरैजसो जिल्लाकै फैसला सदर गर्छन रे । बेकारमा पैसा मात्र खर्च हुन्छ किन जाने ?” मैले भनेँ ।

“होइन डाडी, १७ नंमा जानुपर्छ । १७ नं.मा जानु भनेको सरकारले तपाईंलाई दिएको अधिकारको प्रयोग गर्ने हो । छुटे छुट्छ नछुटे पनि आफ्नो कुरा राख्न पाइन्छ । पैसाको किन पीर लिनुहुन्छ ? हामी छुट्टैछौं नि ।”

छोराको कुरा सुनेर मेरो मन आनन्दित भयो । म भित्र परेर छोरा त निकै बुझ्ने भैसकेको रहेछ । मलाई सहयोग गर्न सबैजना तयार भएको कुरा सुनेर मेरो मन हलुका भयो । मनको आधा पीडा कम भयो ।

छोरा बुहारीले मेरो लागि कुखुराको मासु ल्याएको रहेछ । भान्सामा गएर खाएँ । अरू साथीहरूलाई पनि बाँडेर खाएँ । मलाई दिनको दुई जना तीन जनाले भेट्न आइरहेको देखेर भित्र जेलका मानिसहरूले मलाई सम्मान गर्न थालेका छन् । मलाई खासै तकलिफ रहेन ।

क्रमश .....

हैन त ?

—भरत

लौ आयो
ऋण ! ऋण !!
ऋण !!!
गाडी चढ्न
अगाडि आफ्नो
भाडा तिर्नका
लागि सुपथ
ब्याजमा ऋण
लिनुहोस्
लौ आयो ....

आउँदो २६ गते कीर्तिपुरमा मिनी मेला

६.सांस्कृतिक कार्यक्रम – स्थानीय वाद्य वादनहरूको सांगितिक प्रस्तुति। स्थानीय कलाकार तथा विद्यार्थीहरूको गायन तथा नृत्य प्रस्तुत। ७.आकर्षक मण्डला लेखन – राजमान महर्जन दबुभो, भरत महर्जन (सन स्टार क्लब), ८. खाना स्टल – नेवारी खाना स्टल, चिया/ कफी, खाना स्टलको लागि दिदी बहिनी महिला समूहले जिम्मेवारी लिएको छ। उक्त मेलामा मुर्ति बनाउने सम्बन्धमा मुर्तिकार रामकृष्ण भण्डारीले मुर्ति बनाउने कलाको प्रत्यक्ष प्रदर्शन गर्नु हुनेछ।

फ्रेन्ड्स अफ पाटनका सनिल श्रेष्ठले स्वास्थ्य उपक्रम सम्बन्धी जानकारी र सहयोग गर्नु हुनेछ। भरत महर्जनले सनस्टार क्लबको तर्फबाट मण्डला बनाउने, लाखे नाच र सांस्कृतिक भांकी प्रस्तुत गर्ने जिम्मा लिनु भयो। नेपाल रेडक्रस सोसायटी कीर्तिपुर

उपशाखाको तर्फबाट सभापति हर्षमान महर्जनले प्राथमिक उपचार सेवा संचालन गर्ने जिम्मेवारी लिनु भएको छ, संचार सम्बन्धी जिम्मा नजरराम महर्जन र विविशाले लिनु भएको छ।

उक्त मेला सम्पन्न गर्न एउटा मूल आयोजक समिति बनाउने भएको छ। जसमा संरक्षक: कृष्ण कुमार निरौला- प्र.कीर्तिपुर नगरपालिका) लायन र विन्द्र बहादुर प्रधान, राजेन्द्र मानन्धर -लायन्स क्लब अफ कीर्तिपुर) संघ/संस्थाको तर्फबाट सुनिल श्रेष्ठ, संचार क्षेत्रबाट नजरराम महर्जन-कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक। मेला हुने ३वटा टोलबाट ३ जना, महिलाको तर्फबाट १ जना, कलाकारको तर्फबाट १ जना, दिदी बहिनी समूहबाट १ जना, संस्कृति क्षेत्रबाट १ जना र लायन्स डिस्ट्रिक्टबाट पिपि कैयामुद्दिन र हनु भएको छ।

जिर्णोद्धारको लागि वीष्णुदेवी मन्दिर भत्काउन सुरु

कीर्तिपुर सन्देश / गत भाद्र १ गते वीष्णुदेवी मन्दिर जिर्णोद्धार समिति र पाँगाका पाँचवटा गुथिहरु मिली वीष्णुदेवी मन्दिरको पुनर्निर्माण गर्न साइट निकाली पूजापाठ गर को भएता पनि यही कार्तिक १७ गते मात्र मन्दिरको जिर्णोद्धार गर्न छानादेखि भत्काउन सुरु गरिएको छ।

उक्त मन्दिर निर्माण गर्न निर्माण समितिको पहलमा नेपाल सरकारले रातो पुस्तकमा

प्रकाशित गरी रु.पाँच लाख सहयोग गर्ने जनाएको छ। त्यस्तै कीर्तिपुर नगरपालिकाको आ.व.०६८/०६९ को बजेटमा पन्द्रह लाख सहयोग गर्न बजेट छुट्याइएको छ। वन विभागले अन्तःशुल्कमात्र तिरे पुग्ने गरी एकहजार क्यूफिट काठ प्रदान गरिएको छ। जनसहयोगबाट अहिलेसम्म करीव रु.चार लाख उठिसकेको छ। जब कि पुरातत्व विभागले दिएको इष्टिमेट अनुसार मन्दिर बनाउन लगभग

देढ करोड रुपैयाँ लाग्ने भएको छ। मन्दिर जिर्णोद्धार गर्ने काममा सहयोग गर्नु भनेको पुण्य कमाउने काम भएको हुँदा जनमानसमा सहयोगको लागि मन्दिर पुनःनिर्माण समितिले सबैसँग हार्दिक अनुरोध गरिएको छ।

कीर्तिपुर सन्देश / कीर्तिपुर नगरपालिका वडा नं १४ चोभारस्थित पुरातात्विक एवं धार्मिक महत्व बोकेको

आदिनाथ मन्दिरको र आदिनाथको विभिन्न समयमा हुने गरेका जात्रा पर्वको वारेमा जानकारी दिन यूवा फोटोग्राफर

आदिनाथमा फोटो प्रदर्शनी

नारायण महर्जनले विभिन्न समयमा खिचेका फोटोहरूको यहि कार्तिक १९ र २० गते दुई दिन आदिनाथ परिसरमा प्रदर्शनी गरिएको छ।

प्रदर्शनीको आयोजना our kirtipur.com.np पाँगा धोकासी र चोभार युथ सोसाइटीले "Homage to Adinath" शिर्षक राखेर गरेको थियो। यसमा धार्मिक मात्र नभएर पर्यटकीय महत्वका फोटोहरू पनि प्रदर्शनी गरिएको थियो।

निर्देशन र कार्यन्वयन

व्यंग सन्देश

एउ ठे महरज

आजभोलि प्रधानमन्त्रीको निर्देशन साह्रै चर्चामा रहेको छ। प्रधानमन्त्रीज्यूलाई जहाँ जे देख्यो त्यही निर्देशन गर्ने बानी पनि परिसक्यो। जहाँ पनि निर्देशनविना कामै नगर्ने परिपाटी भैसकेको प्रशासनलाई निर्देशन विना काम हुने पनि भएन। आजभोजि निर्देशन दिएको ठाउँमा मात्र काम हुने, छिटो काम बन्ने, सुधार हुने अवस्थामा बनेको छ। प्रधानमन्त्री आफै जनतासंग प्रत्यक्ष कुराकानी गर्ने, समस्या सुन्ने, कार्यक्षेत्रमा गई अनुगमन गर्ने र निर्देशन दिने गरेको कारण पनि होला। यो प्रधानमन्त्रीले सस्तो लोकप्रियता कमाइयो भनेर इर्ष्या गर्नेहरू छन्। आखिर हो पनि, निर्देशन आएपछि मात्र काममा खटिने बानी परेको कर्मचारीहरूको बानी सुधारन, काममा लगाउन वा सरकारको शान्तिसुरक्षा कायम गर्न, खानामा मिसावत रोक्न, जनताको समस्या बुझ्न, सरकारको राहत बाँड्न पनि प्रधानमन्त्रीकै निर्देशन चाहिएको छ। सरकारको काम कहिले जाला घाम भन्ने नेपालीको उखान बनिसकेको अवस्थामा निर्देशनको जरुरी पनि होला, प्रधानमन्त्रीको निर्देशनले कामचोरी कर्मचारीहरूलाई काम लगाउने बूटी पनि भएकै होला। जसको कारण कुनै पनि काम गर्न, गराउन निर्देशन अत्यावश्यक ठानिसकेको छ।

हुन त ठूलाले सानालाई काम अह्याउनेलाई निर्देशन भनिन्छ। सरकारले आफ्नो मातहतका कार्यालयहरू, कर्मचारीहरूलाई काम गराउने परिपत्र पनि निर्देशन नै हो। कुनै पनि दलको माथिल्लो कमिटीले तल्ला कमिटीहरूलाई आफ्नो निर्णय कार्यन्वयन गराउन निर्देशन परिपत्र जारी गर्ने गर्दछ। तर आजभोजि निर्देशन आयो भने पनि कार्यन्वयन हुन्छ नै भन्ने छैन। सबैले निर्देशन दिने व्यक्ति कतिको बलियो छ, पछि उसलाई निर्देशन पालना नगर्नाले अफ्यारो हुने हो कि हैन आदी हेरेर मात्र निर्देशन करले मात्र पालना गर्नेहरू पनि थुप्रै छन्। किन कि आफूले निर्देशन पालना गर्नु पर्ने अवस्थामा नगर्ने र आफू निर्देशन दिने ठाउँमा पुग्यो भन्दैमा निर्देशन दिदैमा पालना गर्नु पर्ने बाध्यता नभएको ठान्नेहरू पनि रहेछन्। निर्देशनलाई हावामा उडाएको उदाहरण पनि धेरै छन्। निर्देशनलाई लत्याएको अवस्था पनि धेरै छन्। विभिन्न बहानामा निर्देशनको कार्यन्वयन नगर्ने अवस्था पनि नभएको हैन। यो आम प्रचलनमा गरिदै आएको निर्देशन र कार्यन्वयनको कुरा भयो। तर यहाँ उठाउन खोजेको कुरा के भने प्रधानमन्त्रीले कुनै पनि काम गर्न गराउन निर्देशन आवश्यक बनाउने कि आफ्ना मातहतमा भएको सबै मन्त्रालय, विभाग, जिल्ला स्तरीय कार्यालयदेखि तल्लो निकायसम्म सरकार ी निकायहरूलाई स्रोत साधनयुक्त बनाई दक्ष जनशक्ति निर्माण गरी देश र जनताको लागि योगदान दिनु पर्दछ भन्ने वातावरण बनाउने ? के सबै ठाउँमा प्रधानमन्त्रीको निर्देशन सम्भव छ ?

? सबै ठाउँमा आफै अनुगमन सम्भव छ ? देशलाई निर्देशनले चलाउने कि नीतिले चलाउने हो, यो स्वस्थकार नीतिमा विश्वास गर्दछ।

स्वभाविक रूपमा जस्तो जस्तो बाहुन बाजे आयो, उस्तै उस्तै स्वाहा भने भै जस्तो सरकार आयो, त्यस्तै त्यस्तै जनताको स्वभाव परिवर्तन हुने गरेको छ। हिजो पंचायती कालमा निरंकुश पंचायती व्यवस्थाका ठेकेदारहरूले पनि जनतालाई धेरै निर्देशन जारी गर्थे। राजा महाराजहरूको जन्मोत्सव मनाउन टूकका टूक मान्छे टुडिखेल र सदरमुकाममा लान्थे र हाम्रा राजा हाम्रा रानी जय जयको नारा घन्काउन लगाउँथे। सबै नेपाली पंच, सबै पंच नेपाली भन्ने सोचहरू पाल्थे। २०४६ सालको जन आन्दोलनबाट प्राप्त बहुदलीय प्रजातन्त्रमा नेपाली कांग्रेसले धेरै वर्ष सरकार चलाए र नेपालमा भएका करकारखानाहरू ध्वस्त बनाए। नेपाली करकारखानाहरूको सिन्के भाउमा बेचन थुप्रै निर्देशन जारी गरे। देशमा नेपाली काँग्रेसको निर्देशनहरू चले, कार्यन्वयन भए तर देश विकास भएन। जनताको आधारभूत तहमा विकास बजेट पुगेन। आफ्ना कार्यकर्तालाई जागीर खुवाउन, काम छिटो बनाउन, राहात दिने निर्देशन दिए होलान। अब त्यो अध्याय पनि कथा जस्तै भइसक्यो। जव २०५१ सालको मध्यावधि निर्वाचनपछि नेकपा एमालेले संसदमा सबैभन्दा ठूलो दल बन्यो र मनमोहन अधिकारीको नेतृत्वमा सानो मन्त्रीमंडल बन्यो, तब जनताका केही आशाहरू पुरा भए। आफ्नो गाउँ आफै बनाउन पाए। बृद्धाहरूले सधैको लागि सम्मान र भत्ता पाए। स्थानीय निकायमा बजेटको प्रवाह हुन थाले। त्यसबेला पनि काम गर्न गराउनको सर कारले थुप्रै निर्देशन दिए होलान्। २०६२/०६३ सालको संयुक्त जनक्रान्तिपछि पाएको यो संधिय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक सरकारको पालामा पनि विभिन्न समयमा भएका प्रधानमन्त्री र सरकार बाट पनि निर्देशन भएका छन् तर कति कार्यन्वयन भयो या भएन, मूल्याङ्कन गरेको देखिदैन।

अब पनि, सरकार र दलहरूको निर्देशन मात्र सुन्ने र पालना गर्ने हो कि ? जनताको निर्देशनलाई पनि सरकार र दलहरूले पालना गर्ने हो। जनताको निर्देशनलाई पालना नगर्ने र सरकारको निर्देशन मात्र पालना गर्नु पर्ने कुनै कारण छैन। जनताले ६ महिनामा शान्तिलाई तार्किक निस्कर्समा पुर्‍याउनु भनेको थियो। दुई वर्षमा नयाँ संविधान बनाउनु भनी निर्देशन दिएको थियो तर कार्यन्वयन खोई ? जनतालाई शान्ति सुरक्षा देऊ, गरी खाने वातावरण देऊ, मंहगी नदेऊ, जस्ता जनताको निर्देशन के सरकार र दलका नेताहरूले कार्यन्वयन गरे ? त्यसैले निर्देशन दिन सजिलो छ, कार्यन्वयन गर्न गाह्रो छ। यो चेतना सबैलाई भया। समाप्त

सुहाना क्याटरिङ सर्भिस

ट्याङ्ला कीर्तिपुर

नोट: विवाह, ब्रतबन्ध, पिकनिक, सेमिनारका साथै विशेष

अवसरमा हामीलाई सम्भन्नुहोस्।

Buffet Dinners Luncheons, B.B.Q.S etc

Sudarsan Karki

(Mobile 9841461573, 9803910869, 4334477)

हार्दिक बधाई

कीर्तिपुरवासी सभासद् दीलिप महर्जन पर्यटन
राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति हुनु भएकोमा हार्दिक
बाधाई दिदै उहाँको कार्यकालको सफलताको
कामना गर्दछौं ।

राराहिल मेमोरियल स्कूल

छुगाउँ, कीर्तिपुर फोन ४३३०१२१

हार्दिक बधाई

यस सहकारी संस्थाका सल्लाहकार सभासद्
दीलिप महर्जन पर्यटन राज्य मन्त्रीमा नियुक्ति
हुनु भएकोमा हार्दिक बधाई दिदै उहाँको
कार्यकालको सफलताको कामना गर्दछौं ।

धनबहादुर महर्जन	दुर्कमान महर्जन	पञ्चलाल महर्जन	श्रीकृष्ण महर्जन	ज्ञानरत्न महर्जन	शुभ लक्ष्मी शाक्य	हिरासिन्हा महर्जन
अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	सचिव	सह-सचिव	कोषाध्यक्ष	सदस्य	सदस्य

स्वराज कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड

कीर्तिपुर १७, फोन ४३३०७५५

सातबुँदे सहमती र कार्यन्वयनको सवाल

सरबकुमार महर्जन

नेपालको राजनीतिमा शान्ति र नयाँ संविधानको लागि एकीकृत नेकपा माओवादीले फेरि जोखिम पूर्ण निर्णय गरेको छ। विशेष गरी एनेकपा माओवादीका अध्यक्ष प्रचण्ड र उपाध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले शान्ति र संविधानको लागि विस्तृत शान्ति सम्झौतामा उल्लेखित सहमती तथा २०६२/०६३ सालमा भारतमा गरेका तत्कालिन सात राजनीतिक दलबीचको १२ बुँदे सम्झौतालाई मूर्त रूपमा कार्यन्वयन गर्ने सवालमा यही २०६८ कार्तिक १५ गते नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र मधेशीमोर्चाबीच जुन सातबुँदे सहमती तथा सम्झौता गरेको छ र त्यो सहमतीलाई समयसिमाभित्र कार्यन्वयन गर्छन् या गर्दैन। हेर्न बाँकी छ भने एनेकपा माओवादीकै मोहनबैद्य पक्षले यो सातबुँदे सहमतीलाई सशक्त विरोध गरेको छ र सडकमा कार्यकर्ताहरूका बीच यो सातबुँदे सहमतीलाई जलाएको छ। थाहा छैन यो सहमतीलाई अन्तिममा समर्थन गर्छन् या मौन बस्छन् या पार्टीबाट अलग भई असन्तोषीहरूलाई समेती नयाँ दल निर्माण गर्छन्।

हुन त एकीकृत नेकपा माओवादीको लागि पनि यो भन्दा उत्तम अरु विकल्प छैनन् र नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र मधेशवादी दलहरूलाई पनि। विस्तृत शान्ति सम्झौता भएको ६ महिनाभित्र माओवादी लडाकुहरूको समायोजन तथा व्यवस्थापन गर्ने र दुईवर्षभित्र नयाँ संविधान जारी गर्ने प्रतिवद्धताको साथ अधि बढेका ती दलहरू एक आपसमा सरकार र कूचीकै लागि मात्र भगडाले जनता वाक्कदिकक भैसकेका थिए। दुईवर्षको लागि जनताको म्यान्डेट लिएका दलहरू तथा सभासदहरू आफ्नो आयु थप्दै, तलब भत्ता लिँदै, संविधान सभाकै गरिमा घटाउने थुप्रै नाजायज कामहरू पनि गरिरहेका छन्। चाहे रातो पासपोर्ट बेचबिखनमा होस्, चाहे भ्रष्टाचारमा संलग्न भएर होस्, चाहे हत्यामा संलग्न भएर होस् या नेपाल टुक्राउने धम्की दिएर होस्। आखिर कही नभएको हाँडी गाउँको जात्रा भनेझैँ सानो देशमा ६०१ सभासदको जात्रा पनि अभैँ सकिएको छैन।

आखिर जुनसुकै सहमती र सम्झौता गर्दा पनि सरकार सम्बन्धि अमूर्त बुँदाहरू राखेकै हुन्छन्। यसपालीको सातबुँदे सहमतीमा पनि बुँदा न सातमा संविधान निर्माण र राष्ट्रिय सहमतीको सरकारको बारेमा अस्पष्ट कुराहरू उल्लेख गरेको छ। शान्ति प्रक्रिया र संविधान निर्माणका कामलाई सार्थक र निष्कर्षमा पुर्‍याउन राजनीतिक दलहरूबीचको सम्वादलाई निरन्तरता दिइने छ। यसका लागि उच्चस्तरीय राजनीतिक संयन्त्र गठन गरिने छ भनिएको छ। त्यस्तै संविधान निर्माणको कार्यलाई

तिब्रता दिइने छ। संविधानसभाबाट सहमतीको आधारमा अविलम्ब विज्ञहरूको टोली बनाई राज्यको पुनसंरचनाबारे सुझाव लिइने र एक महिनाभित्र नयाँ संविधानको मस्यौदा निर्माणको कार्य आरम्भ गरिनेछ। शान्ति र संविधान निर्माण प्रक्रिया उपर्युक्त किसिमले अगाडि बढ्ने क्रमसँगै राष्ट्रिय सहमतीको सरकार निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ भनिएको छ। यसको आशय के हुन सक्छ भने मूर्त रूपमा शान्ति प्रक्रिया र नयाँ संविधान बनाउनको लागि तत्काल सबै दलहरूको सहमतीमा राष्ट्रिय सरकार बनाउन आवश्यक छ। तर यसको लागि कार्यविधि र भागवन्दा स्पष्ट छैन जसका कारण भोलि सरकार गठनमा चित्त नबुझी अन्य सहमती र सम्झौताका बुँदाहरूको पनि कार्यन्वयनमा समस्या नहुने कुनै ग्यारेन्टी गरेको छैन।

हुन त एकीकृत नेकपा माओवादीको लागि यो भन्दा सुनौलो अवसर आउँछ या आउँदैन थाहा छैन। किन कि माओवादी लडाकु समायोजन र व्यवस्थापन वारेमा शान्ति र सुरक्षाको जिम्मा लिएर बसेको सेनाको पनि समर्थन र सहयोग रहने अवस्था छ भने नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमालेका साथ मधेशवादी मोर्चाको पनि सहमतिमा दस्तखत रहेका छन्। अस्थायी शिविरमा रहेका अधिकांश लडाकुहरूले पनि सहमतीको पालना गर्ने संकेत दिएको छ। मात्र के हो भने माओवादीकै मोहनबैद्य पक्ष जो पार्टीमा हार्डलाइनर भनेर चिनिएका छन् उनीहरूका कुरालाई पनि पार्टीले सम्बोधन गरिदिने हो भने समस्यालाई सहजीकरण गर्न सकिन्छ।

त्यसैले अहिलेको संक्रमण अवस्थामा शान्ति प्रक्रिया र नयाँ संविधान जारी गर्ने वा नेपाल राष्ट्र जुन राणाशासनले जिर्ण बनायो, पंचायती निरंकूश व्यवस्थाले विकासलाई पछाडि धकेलियो। बहुदलीय प्रजातन्त्रमा पनि नेपाली जनता पूर्ण सार्वभौम हुन नसकेको थियो र राजामहाराजाको सधैं डर र अधोगतिको खतरा सधैं रहेको थियो तर आज दलहरू जो जनताको आमूल परिवर्तनको लागि अधि बढेका शक्तिहरूको बाहुल्य रहेको अवस्था छ। आमूल परिवर्तनको नारा दिने तर आफ्नो दल, कार्यकर्ता, शुभचिन्तक र समर्थकहरूका मात्र सुरक्षा, लाभ, विकास, शुभ हुने कामहरू मात्र हुने भने देशको नेता किन बन्ने ? दलको नेता मात्र बने हुन्छ। सरकारको नेतृत्व गर्न देशको चौतर्फी विकासको सोचलाई व्यवहारमा लागु गर्नु पर्दछ। यो शान्ति सहमतीको मूलभूत उद्देश्य भनेको माओवादी लडाकुहरूको समायोजन तथा व्यवस्थापनलाई मूर्त रूप दिने, द्वन्द्वकालमा अर्काको सम्पति,

घरजग्गा जुन कब्जा गरिराखेका थियो त्यो फिर्ता गर्ने गराउने, द्वन्द्वकालमा द्वन्द्वमा परेका पीडितहरूलाई राहात दिने, बाइसिएको अर्धसंरचनालाई हटाउने, द्वन्द्वकालमा माओवादीहरूले विभिन्न प्रयोग गर्दै आएका दर्ता नभएका गाडीहरूको नियम कानून अन्तर्गत नियमित गर्ने जस्ता कुराहरू र शिविरमा रहेको विशेष गरी माओवादीसंग रहेको सबै हतियार नेपाल सरकारको मातहतमा ल्याउने कुरा विशेष प्राथमिकताका साथ र लिखेका छन्। एकीकृत नेकपा माओवादी पनि नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमालेजस्तै नागरिक पार्टी, हतियार विहिन पार्टीको रूपमा रूपान्तरण गर्नु नै आजको सबैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा हो।

नेपालमा जति पनि दलहरूबीच जुन जुन विषयमा सहमती र सम्झौता भयो ती बुँदाहरू कार्यन्वयनको समस्या हुने गरेको छ। कार्यन्वयन गर्नु पर्ने पक्षले आफूलाई अनुकूल भएमा मात्र कार्यन्वयन गरिदिने र आफूलाई अप्ठ्यारो हुने भयो भने कार्यन्वयन नहुने अवस्था बन्दै आएको छ। यतिमात्र हैन पार्टीको एक पक्ष कार्यन्वयन गर्न अधि बढ्दा अर्को पक्षले विभिन्न समस्या ल्याई कार्यन्वयन नगराउने, ढिलो गराउने, थप शर्त राखेर समस्या बढाइ दिने गरेको छ। चाहे त्यो १२ बुँदे सम्झौताका कुरा लागु गर्ने सवालमा होस्, चाहे चारबुँदे, चाहे पाँचबुँदे सहमती किन नहोस्। ती आजसम्म भएका सहमती र सम्झौता कार्यन्वयन नगर्नेमा एकीकृत माओवादी नै पहिलो नम्बरमा परेको छ। यो सातबुँदे सहमतीको पनि कार्यन्वयन हुने वा नहुने हो, नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले लगायत अन्य दलहरूलाई पनि शंका छ र कार्यन्वयन भयो भने विश्वास गर्ने र सरकारमा सहभागी हुने संकेत दिएको छ। तर राष्ट्रिय सरकारको नेतृत्व एकीकृत माओवादी पार्टीका अध्यक्ष प्रचण्डले गर्नु पर्ने वैद्यपक्ष नेता देवगुरुडले प्रस्ताव राखिसकेको छ भने प्रचण्ड आफैँ आफूले अहिलेको अवस्थामा प्रधानमन्त्री हुने इच्छा नभएको कुरा बताइसकेको छ।

आशा गरौं सातबुँदे सहमतीलाई कार्यन्वयन गरिनेछ। एकता, सहमती र सहकार्यलाई अगाडि बढाई शान्तिलाई तार्किक निष्कर्षमा पुर्‍याइनेछ र नेपाली जनताले चाँडै नयाँ संविधानमार्फत देशको द्रुतगतिमा विकास हुनेछ। अब एकीकृत नेकपा माओवादीले आफ्नो सम्पूर्ण स्वार्थ देश जनताको लागि लगाउनु पर्दछ। धेरै लोभ गर्नु हुँदैन। लोभले लाभ त होला तर लाभबाट विलाप पनि आउन सक्छ। समयमै सचेत हुनु राम्रो हुन्छ।

भित्तुना

एकीकृत नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाया
केन्द्रीय न्वकु सभासद् दीलिप महर्जन
पर्यटन राज्य मन्त्रीइ नियुक्ति जुयादीगुलिं
भित्तुना देछासे वय्क:या कार्यकाल सुथां
लायेमा: धका: कामना यानाचवना।

पञ्चलाल महर्जन

नाय:

एकीकृत नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा, नेपा:
रैँ जिल्ला समिति

हार्दिक बधाई

कीर्तिपुरवासी एकीकृत नेकपा (माओवादी)का
सभासद् दीलिप महर्जन पर्यटन राज्य मन्त्रीमा
नियुक्ति हुनु भएकोमा हार्दिक बधाई दिदै उहाँको
कार्यकालको सफलताको कामना गर्दछौं।

अध्यक्ष तथा

जाखा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.

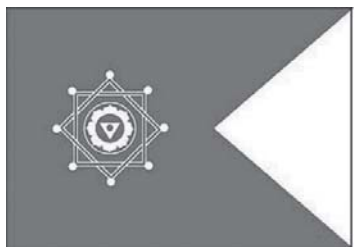
जाखा, पांगा, कीर्तिपुर- १२

भितुना

किपू लागाया सभासद्
दीलिप महर्जन पर्यटन
राज्य मन्त्रीइ नियुक्ति
जुयादीगुलिं भितुना
देछासे वय्कःया
कार्यकाल सुथां लायेमाः
धकाः कामना यानाच्चवना

कृष्णहरी महर्जन

नायः

नेपाः राष्ट्रिय पार्टी

किपू नगर समिति

भितुना

कीर्तिपुरका सभासद् एवं एकीकृत
नेकपा (माओवादी)का केन्द्रीय
सल्लाहकार दीलिप महर्जन पर्यटन
राज्य मन्त्रीइ नियुक्ति जुयादीगुलिं
भितुना देछासे वय्कःया कार्यकाल सुथां
लायेमाः धकाः कामना यानाच्चवना ।

एकीकृत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)

सांगठनिक क्षेत्र नं. २०

कीर्तिपुर, काठमाण्डौ

भितुना

नेवाः स्वायत्त राज्य
मंकाः परिषद् किपूया
सल्लाहकार सभासद्
दीलिप महर्जन पर्यटन
राज्य मन्त्रीइ नियुक्ति
जुयादीगुलिं भितुना देछासे
वय्कःया कार्यकाल सुथां
लायेमाः धकाः कामना
यानाच्चवना

विनोद महर्जन व सवर्ण महर्जन

जः

नेवाः स्वायत्त राज्य मंकाः परिषद्

किपू

भितुना

थुगु लागाया सभासद् दीलिप महर्जन
पर्यटन राज्य मन्त्रीइ नियुक्ति जुयादीगुलिं
भितुना देछासे वय्कःया कार्यकाल सुथां
लायेमाः धकाः कामना यानाच्चवना

ज्यापु महागुथि

किपू नगर समिति, किपू

भितुना

नेवा: स्वायत्त राज्य मंका:
परिषद् किपूया सल्लाहकार
सभासद् दीलिप महर्जन
पर्यटन राज्य मन्त्रीइ
नियुक्ति जुयादीगुलिं भितुना
देछासे वय्क:या कार्यकाल
सुथां लायेमा: धका:
कामना यानाच्चवना ।

नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: परिषद्
तालँचा, किपू

भितुना

किपूया सभासद्
दीलिप महर्जन पर्यटन राज्य मन्त्रीइ
नियुक्ति जुयादीगुलिं भितुना देछासे
वय्क:या कार्यकाल सुथां लायेमा: धका:
कामना यानाच्चवना ।

कीर्तिपुर विकास समाज
किपू

सामाजिक परिचालन संचालनका लागि सिलबन्दि प्राविधिक प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धि सूचना प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०६८/७/१९

यस कार्यालय अन्तर्गत संचालित स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम (LGCDP) तर्फ आ.व. ०६८/०६९ देखि पिछ्छिडएका/गरिवी नक्साङ्कनको आधारमा छनौट भएका ४(चार) वटा वडामा सामाजिक परिचालनका लागि स्थानीय सेवा प्रदायक सास्था छनौट गर्न मिति २०६८/६/४ मा सूचना प्रकाशित गरिएकोमा प्राप्त हुन आएको प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कन गर्दा न्यूनतम ६० अंक कुनै पनि संस्थाले ल्याउन नसकेको हुँदा निम्न शर्तको अधिनमा रही कार्य गर्न इच्छुक स्थानीय गैर सरकारी संस्था, परामर्शदाता, रजिष्टर्ड समुदायमा आधारित संघ संस्थाहरुलाई सिलबन्दि प्राविधिक प्रस्ताव ७ दिनभित्र पेश गर्नुहुन पुनः यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

शर्तहरू

१) प्राविधिक प्रस्ताव दस्तावेज तथा TOR कार्यालय सूचना प्रकाशन भएको ७ दिनभित्र कार्यालय समयमा लिखित निवेदन लिई रु १,०००। (तिरी नपाको समाज कल्याण शाखाबाट खरिद गर्न सकिनेछ।

२) प्रस्तावकले तोकिएको ढाँचामा प्राविधिक प्रस्ताव तयार गरी सिलबन्दि (लाहा छाप) खाममा सम्बन्धित शाखामा पेश गर्नु पर्नेछ। सिलबन्दि नभएको तथा रित नपुगेको प्रस्तावपत्र खामलाई मूल्यांकनमा समावेश गरिने छैन।

३) सेवा प्रदायक संस्था काठमाडौं उपत्यकाभित्र दर्ता भई नियमित रूपमा नविकरण भएको तथा सामाजिक परिचालन/समुदाय परिचालन सम्बन्धी क्षमता २ वर्षको कार्य अनुभव भएको हुनु पर्नेछ। संस्थाले प्रस्ताव पेश गर्दा अनिवार्य संलग्न गर्नु पर्ने कुराहरु :-

क) प्राविधिक प्रस्ताव खरिद गरेको सबकल रसिद

ख) संस्था दर्ता तथा नविकरणको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी (गत आ.व. २०६७/०६८ सम्मको)

ग) VAT/PAN मा दर्ता तथा कर चुक्ता (२०६७/०६८ सम्मको) वा कर छुटको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी

ड) संस्थाको पत्रमा आधिकारिक व्यक्तिको हस्ताक्षर तथा छाप

च) सिलबन्दि सहित प्रमाणपत्र

४) उक्त प्रस्ताव यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिनको १२:०० बजेभित्र कार्यालय समयमा सम्बन्धित शाखामा दर्ता गरिसक्नु पर्नेछ। प्रस्ताव पत्र कार्यालयको नाममा विषय खुलाई दर्ता गर्नेको नाम, ठेगाना स्पष्ट रूपमा खाम बाहिर लेखिएको हुनु पर्नेछ। म्याद नाघी आएको र रित नपुगेको प्रस्तावपत्र मूल्यांकनमा समावेश गराइने छैन।

५) प्रस्तावपत्र दर्ता गर्ने अन्तिम दिन सार्वजनिक विदा पर्न गएमा उक्त काम सोको भोलिपल्ट कार्यालय खुलेको दिनमा हुनेछ।

६) प्राप्त सिलबन्दि प्रस्तावपत्रहरु प्रथम पटक सूचना प्रकाशित भएको मितिले ८ औं दिन दिनको २:०० बजे सम्बन्धित प्रतिनिधिहरुको रोहवरमा नगरपालिकाको कार्यालयमा खोलिनेछ।

७) सेवा प्रदायक छनौट गर्दा नगरपालिका सामाजिक परिचालन दिग्दर्शन २०६७ र सामाजिक परिचालन निर्देशिका २०६६ मा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा मूल्यांकन गरी छनौट गरिनेछ।

८) प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने/नगर्ने सम्पूर्ण अधिकार नगरपालिका स्तरीय सामाजिक परिचालन समितिलाई हुनेछ।

९) ४ वटा वडाहरुको लागि एउटा मात्र सेवा प्रदायक संस्थासाग सम्भौता हुनेछ।

१०) यस सम्बन्धमा थप जानकारी लिनु परेमा नगरपालिकाको सामुदायिक विकास शाखामा सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

११) यस सूचनामा उल्लेख भएका कुराहरु यसै बमोजिम नभएका कुराहरु प्रचलित ऐन नियमानुसार हुनेछ।

कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालय,

कीर्तिपुर देवढोका ।

कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालय, कीर्तिपुरको १७ औं नगर परिषदका सन्दर्भमा राय, सल्लाह, सुझाव एवं कार्यक्रम, योजना एवं प्रस्ताव पेश गर्ने सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

आगामी आ.व.२०६९/०७० का लागि २०६८ पौष मसान्त भित्र नगर परिषद मार्फत “नगर विकास योजना” तर्जुमा गर्नु पर्ने भएको हुँदा आगामी वर्षका लागि नगर पालिकाले लिनु पर्ने नीति, रणनीति, बजेट तथा कार्यक्रमका विषयमा नगरपालिकालाई अमूल्य राय, सल्लाह, सुझाव २०६८ साल मंसिर १५ गते सम्म दिनका लागि राजनीतिक दल, नागरिक समाज, व्यापारी, व्यावसायी, बुद्धिजीवी, किसान, श्रमजीवी जनसमुदायहरु, नागरिक समाज, लगायत सम्पूर्ण नगरवासीहरुमा हार्दिक अपील गरिन्छ। नगरपालिका भित्र रहेका सामाजिक, सामुदायिक संघ, संस्था एवं सरकारी कार्यालय एवं संस्थान, कम्पनीहरुले पनि आफ्नो वार्षिक कार्यक्रम समेत एकिकृत नगर योजना तर्जुमाका लागि मंसिर १५ भित्र पेश गर्नु हुन अनुरोध छ। साथै परम्परागत रूपमा चलि आएका सँस्कृतिक पर्व, जात्रा तथा अन्य कार्यक्रमहरु का लागि विस्तृत विवरण सहित प्रस्तावहरु पेश गर्नका लागि पनि अनुरोध गरिन्छ।

नगरपालिका भित्र क्रियाशिल कानून वमोजिम संगठित उपभोक्ता समूह तथा गैर सरकारी संघ, संस्थाहरुले प्रस्ताव साथ निम्न कागजात पेश गर्नु पर्ने छ।

१) संस्था/समूहको दर्ता/नविकरणको प्रमाण पत्र

२) लेखा परीक्षण प्रतिवेदन

३) स्विकृत कार्य योजना,

४) स्विकृत पछिल्लो प्रगति प्रतिवेदन,

५) संस्थाको संस्थागत विवरण, परिचय

नोट : परम्परागत गुठी, खलः, पुचःहरुले कानून वमोजिमको दर्ता प्रमाणपत्र लगायतका कागजातहरु पेश गर्न अनिवार्य हुने छैन।

“तपाईंको अमूल्य सुझावले सुन्दर र समृद्ध कीर्तिपुर बनाउन सहयोग पुग्नेछ।”

थप जानकारीका लागि : फोन. ४३३१६९३ ईमेल : info@kirtipur.gov.np

कीर्तिपुर नगरपालिका कार्यालय,

कीर्तिपुर देवढोका ।